

*Ljiljana Črnjar, viša knjižničarka
Gradska knjižnica Rijeka*

**ODRŽANO 7. SAVJETOVANJE ZA NARODNE
KNJIŽNICE U REPUBLICI HRVATSKOJ
ZAVIČAJNE ZBIRKE U NARODNIM KNJIŽNICAMA,
ŠIBENIK 16. – 19. RUJNA 2009.**

U organizaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Hrvatskog knjižničarskog društva i Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ Šibenik, u Šibeniku se od 16. do 19. rujna 2009., u hotelskom naselju Solaris, održalo 7. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj.

Tema ovogodišnjeg Savjetovanja bila je Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama. Naime, prema važećoj zakonskoj regulativi, obveza svake narodne knjižnice jest da izgrađuje zavičajnu zbirku svoga područja što većina i čini. No manje je poznato da su u tim zbirkama pohranjeni, autorski i sadržajno, često jedinstveni primjerci građe. Stoga je bilo potrebno svratiti pozornost knjižničarskoj zajednici i široj kulturnoj javnosti na važnost očuvanja, zaštite i popunjavanja tih zbirki ali i omogućavanja dostupnosti i uvida u sadržaje.

Tema je izazvala veliku pozornost te je Savjetovanje okupilo 174 sudionika iz Hrvatske i inozemstva.

U uvodnom i pozvanom dijelu Savjetovanja mr. sc. Sonja Tošić-Grač, savjetnica za narodne knjižnice u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu i mr. sc. Ivana Hebrang Grgić s Filozofskog fakulteta u Zagrebu iznijele su teoretski pregled i statističke podatke o zavičajnim zbirkama u Republici Hrvatskoj. Skupu se potom obratio pozvani predavač dr. Frank Huysmans, sa Sveučilišta u Amsterdamu koji je govorio o knjižnicama u Nizozemskoj s osvrtom na baštinsku građu. Kolege iz Središnje knjižnice Srečka Vilharja iz Kopra prikazali su projekt pod nazivom Stare note oživjele orgulje – zvuci drevnih korala u katedrali grada, dok je dr. Dejan Vukićević iz Narodne biblioteke Srbije govorio o pojmu i proučavanju zavičaja te primjeni teoretskih dostignuća u praksi.

Savjetovanje je bilo podijeljeno na tematske cjeline: Zavičajna zbirka – izvor informacija o i za lokalnu zajednicu, Digitalizacija građe, Ostala izlaganja, Izlaganja uz poster te Okrugli stol Zakonski propisi od važnosti za zavičajnu zbirku.

Radovi tematske cjeline Zavičajna zbirka – izvor informacija o i za lokalnu zajednicu prezentirali su zavičajne zbirke pojedinih knjižnica te otvorili razna pitanja vezana uz odabir, čuvanje i prezentaciju zbirki. U ovom bloku izlaganje Zavičajna zbirka Gradske knjižnice Rijeka – između stvarnosti i želja (mogućnosti) održale su i Milka Šupraha-Perišić i Ljiljana Črnjar.

U tematskome bloku Digitalizacija građe predstavljeni su projekti digitalizacije zavičajne građe u više knjižnica, a predstavljena je i digitalizirana građa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Pod nazivom Ostala izlaganja prezentirani su radovi koji na različite načine korespondiraju sa zavičajnim zbirkama te pokazuju suradnju narodnih knjižnica sa srodnim ustanovama kao što su škole i muzeji. Ukupno je bilo 25 izlaganja, među kojima i Ksenije Car Ilić iz Gradske knjižnice Crikvenica pod nazivom Prošlost u sadašnjosti za budućnost – zavičajna zbirka Gradske knjižnice Crikvenica.

Posterska izlaganja, njih ukupno 21, pokazala su raznolikost zavičajnih fondova i bogatstvo hrvatske kulturne baštine. Među njima bio je i poster Lučonoše selačke kulture, autorica Edite Jeličić-Krpan i Ksenije Car Ilić iz Gradske knjižnice Crikvenica.

Namjera Okruglog stola pod nazivom Zakonski propisi od važnosti za zavičajne zbirke (koje je moderirala prof. dr. Aleksandra Horvat) bila je upoznati knjižničare sa zakonskim propisima koji reguliraju korištenju građe s obzirom na autorska prava.

Savjetovanje je završilo raspravom i zaključcima te naposljetku obilaskom Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ u Šibeniku.

Zaključci Savjetovanja

1. U svezi s glavnom temom Savjetovanja Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama i održanom raspravom na Okruglom stolu, knjižničarska zajednica iskazuje zadovoljstvo što se razmatrala

problematika zavičajnih zbirki. Također pozdravlja novonastale Preporuke za ustroj zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama koje je izradila Komisija za zavičajne zbirke Hrvatskog knjižničarskog društva, a koje će, kako bi svima bile dostupne, biti postavljene na mrežne stranice HKD-a te se očekuje očitovanje i rasprava.

2. Potrebna je daljnja izgradnja zavičajnih zbirki u narodnim knjižnicama Republike Hrvatske uz posebnu pozornost koju treba posvetiti digitalizaciji zavičajne građe, stručnim djelatnicima koji bi u knjižnicama sustavno brinuli o zavičajnoj građi i vodili zbirku, uz pitanje prostora kao stalno prisutnim problemom većine knjižnica.

3. Potrebno je posebnu pozornost posvetiti obradi građe zavičajne zbirke.

4. Potiču se narodne knjižnice da šire opseg informacija o zavičajnoj zbirci te na taj način razvijaju interes javnosti za građu zbirke.

5. Potiče se rad na donošenju zakonskih propisa kojima bi se precizno utvrdila autorska prava.